

Vrienden van Kuipersveer

Jaaroverzicht 2020

www.hwl.nl

www.freenature.nl

Beste vrienden en sponsors,

2020 was in veel opzichten een bijzonder jaar. De Covid-19 maatregelen en de droogte in het voorjaar om maar eens wat te noemen. Juist in deze tijden blijkt hoe belangrijk het is dat er natuur in de buurt is om te bezoeken. Het is natuurlijk fijn dat mensen Kuipersveer weten te vinden en er van genieten. Er is echter ook een keerzijde, als het te druk wordt in dit relatief kleine gebied neemt ook de verstoring toe. Ik hoop van harte dat het besef van het belang van natuur voor mens en dier ook wordt omgezet in daden: het realiseren van meer natuurgebieden!

Ondanks het spanningsveld tussen natuurgenieters en verstoring, was er ook dit jaar weer veel moois te beleven! Helaas was het door de Covid-19 maatregelen niet mogelijk een excursie voor jullie te organiseren. Hopelijk kan dat in 2021 weer wel. Een selectie van enkele highlights worden in dit jaaroverzicht beschreven. Er is zoveel moois, dat het onmogelijk is het allemaal op te noemen. Veel leesplezier en bedankt voor jullie steun. Zonder jullie was dit niet mogelijk geweest!

Esther Linnartz-Nieuwdorp, FREE Nature

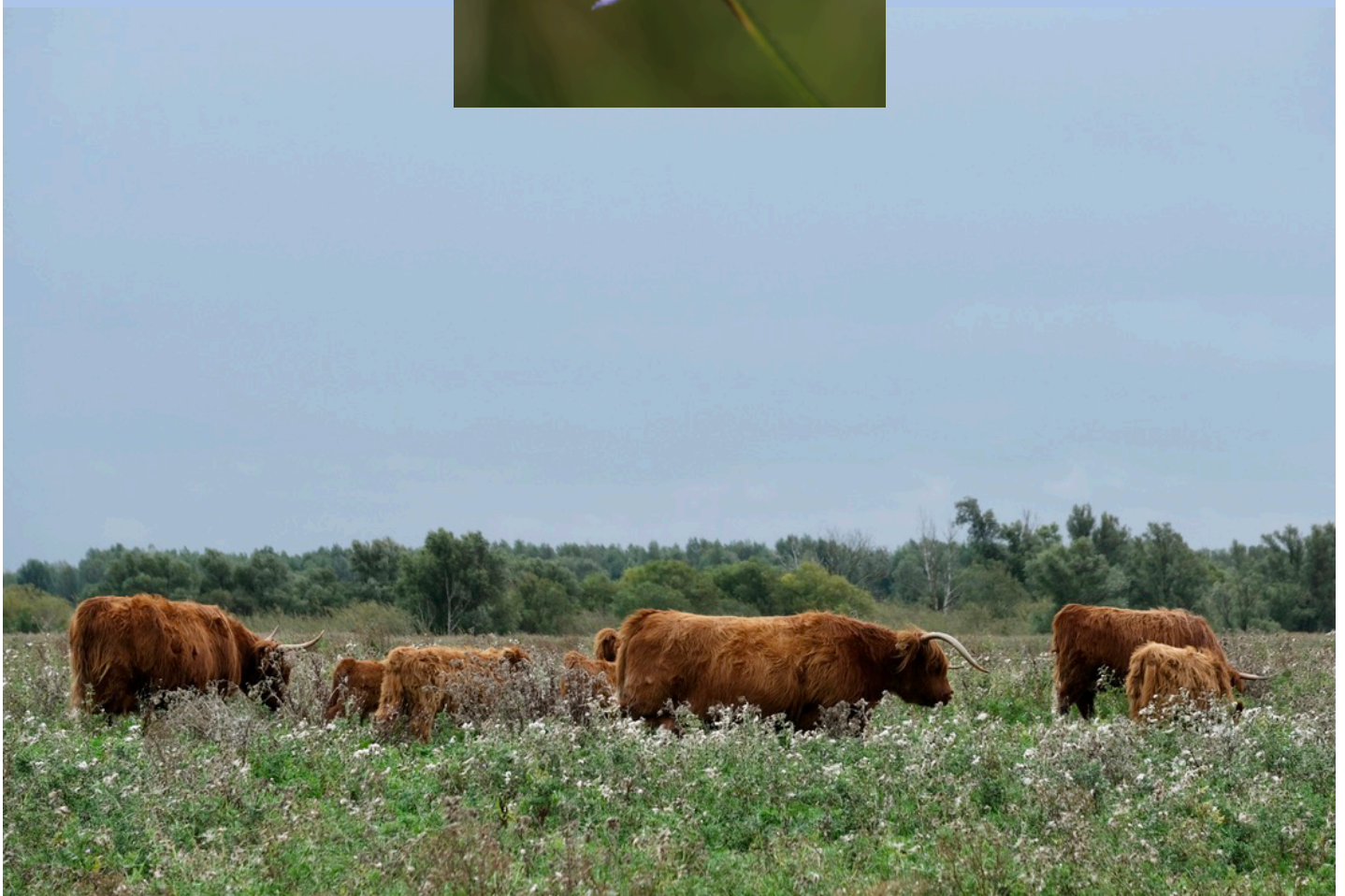

Foto: Petra Snijders

Nieuwe stier

De winter van 2019/2020 was het moment voor het wisselen van de stier, om inteelt in de kudde te voorkomen. In december verhuisde de vorige stier naar de Koedood bij Barendrecht, en begin januari is de nieuwe stier voor Kuipersveer gebracht. De koeien begroetten de stier met enthousiasme, en werd direct in de kudde geaccepteerd. In het voorjaar van 2021 worden zijn eerste kalfjes verwacht.

Het plasdras

Begin van het voorjaar stond het plasdras weer vol met water. Doordat er daarna nauwelijks meer regen is gevallen is het langzaam opgedroogd. Voor de broedvogels als slobbeend en tureluur was er eigenlijk net te weinig water, waardoor er minder vogels hebben gebroed dan voorgaande jaren. Ook zal verstoring een rol hebben gespeeld. Er waren door de lockdown dit voorjaar meer mensen in het gebied, ook met loslopende honden, waardoor bepaalde verstoringgevoelige vogels wegbleven.

Rechte alsem

De omstandigheden in het opdrogende plasdras waren dit seizoen wel optimaal voor rechte alsem. Deze plant groeit er jaarlijks wel, maar zo massaal als dit jaar nog niet eerder. Het was werkelijk een bijzondere ervaring om door een veld van deze plant te lopen. Zeker fotografisch was het prachtig. Op de foto's de plant in diverse stadia. Rechte alsem komt oorspronkelijk voor in Noord-Amerika en Noord-Azië en is sinds enkele decennia ingeburgerd in Nederland. Het is een zeldzame rivierbegeleidende soort en komt voornamelijk langs de Waal voor. Ze kiemt als pionier graag op slikkige oevers.

Gewone agrimonie: een nieuwkomer

Op twee plekken is deze zomer gewone agrimonie aangetroffen. Deze plant groeit graag op kalkrijke grond op voornamelijk dijken. De zaden bevatten weerhaakjes en worden door grote grazers verspreid.

De groeiplaats van wilde marjolein is vergelijkbaar met die van de agrimonie, ze groeien ook niet ver uit de buurt van elkaar. De pol marjolein op Kuipersveer wordt elk jaar groter en trekt veel insecten aan, voornamelijk hommels, bijen en vlinders.

Roodrandzandij

Dat Kuipersveer rijk is aan wilde bijen was al bekend. Afgelopen zomer kon deze leuke soort aan de lijst toegevoegd worden: de roodrandzandbij. Deze zeldzame soort van de Rode Lijst heeft zijn hoofdverspreiding in de Biesbosch, maar breidt zich de laatste jaren uit naar aangrenzende gebieden langs de rivieren. Hij nestelt in zandige/lemige grond en vliegt in een voorjaars- en zomergeneratie. Ze vliegen onder andere op wilgen en schermbloemen. Deze laatste groeien als gewone berenklauw heel talrijk op de aangrenzende dijk die door het Hoekschevaards landschap ecologisch beheerd wordt.

Rivierrombout

Wederom waren de rivierrombouts te bewonderen op de bekende plek. Wat bijzonder was, was de waarneming van een 'copula' rivierrombouts. Dit is het paringswiel, waarbij het mannetje het vrouwtje in de nek vastgrijpt en het spermapakketje in haar overbrengt. Alle libellen doen dit, maar bij rivierrombouts met hun mysterieuze levenswijze wordt dit zelden waargenomen. Des te leuker het te zien en ook nog eens op de foto vast te leggen!

Bruine winterjuffer

Dit onopvallende bruine juffertje was al eens eerder gezien op Kuipersveer, maar nu staat hij ook mooi op de foto. Bijzonder aan deze juffer is dat ze, als enige libellensoort, als imago overwintert. Ze zoeken een beschut plekje op in de vegetatie en trotseren het winterweer. Ze zijn daardoor in het voorjaar ook de eerste juffers die je kunt zien, ontwaakt door de lentezon.

Sikkelsprinkhaan

Nog zo'n verborgen soort: de sikkelsprinkhaan. Paar jaar geleden voor het eerst ontdekt, en ook deze zomer weer aanwezig. Dat is goed zoeken, want met hun grasgroene kleur vallen ze nauwelijks op. Ze houden van wat ruigere, structuurrijke vegetatie met het liefst wat struiken. Het is een prachtige sierlijke sprinkhaan die ook goed kan vliegen. Ze komt voornamelijk in de zuidelijke helft van ons land voor, maar is bezig met een opmars naar het noorden.

Babyboom

In 2020 zijn er een recordaantal kalfjes geboren, namelijk 5! De eerste in juni en de laatste in augustus. Het is een prachtig gezicht, een kudde met zoveel kalfjes. Het is een sociaal gebeuren, de koeien zijn allemaal familie. Zo bleek zelfs dat een koe naast haar eigen kalf, ook het kalf van haar moeder zoogde. Die bleek tijdelijk last van haar uier te hebben. Mooi opgelost!

Foto: Rene Koster

De aanwas van 5 kalveren betekent automatisch ook in dat de kudde te groot is gegroeid voor de winter en dat er een aantal dieren moeten verhuizen. Als er elders geen plek is betekent het dat de dieren worden geslacht en verkocht als wildernisvlees (zie www.wildernisvlees.nl). In dit geval was er wel een plek voor de dieren: 2 koeien met kalfjes en 2 jaarlingen zijn in december verhuisd naar Ekogrön, waar ze in het Nationaal Park Zuid Kennemerland gaan grazen, ter versterking van de reeds aanwezige kudde.

Spreeuwen bij de kudde

Deze herfst viel op dat er vaak een grote zwerm spreeuwen bij de kudde hooglanders rondhing. De vogels zoeken naar eten in de buurt van de grazers. De grazers zelf trekken insecten aan, maar stoten ze ook op uit de vegetatie tijdens het grazen. Soms worden de runderen door de spreeuwen ook gebruikt als transportmiddel. Ook de mest van de grazers is een voedselbron. De vlaaien zijn stuk voor stuk geperforeerd door vogelsnavels. Op zoek naar mestkevers en hun larven. En die grote hoeveelheden spreeuwen trekken op hun beurt weer roofvogels aan: sperwers zaten regelmatig achter de spreeuwen aan. De voedselkringloop in werking!

De bomen in de plas

Foto: Ron Dekker

Iedereen die wel eens op Kuipersveer is geweest, herkent de plas met de dode bomen direct. Het is een veel gefotografeerde plek. Toen het gebied in 1999 door Suiker Unie in beheer werd gegeven aan WNF en ARK, leefden de bomen nog. In 2001 is onderstaand schilderij gemaakt. Het is op ongeveer dezelfde locatie als de foto. De bomen (schietwilgen) zijn gekiemd in de periode dat het droog stond. Nadat de plas zich vulde met regenwater, hebben de wilgen het nog een tijd lang uitgehouden. Maar permanent met de voeten in het water houdt zelfs een wilg niet uit. De bomen zijn uiteindelijk gestorven. Doordat de stammen voor een mate van beschutting zorgen, is de plas erg in trek bij eenden. Inmiddels zijn ook de dode stammen bijna verdwenen. Het is jammer, maar ook dat is natuur. Eerlijk is eerlijk, het beeld zal zeker door veel mensen gemist worden.

SCHOTGROEP

KRWmilieu

STERKLINIEK

dierenartsen

STROOWAERT

Nieuwe periode van sponsoring

Nu 2020 voorbij is, komt ook een einde aan de eerste 5 jaar van sponsoring door bedrijven en Vrienden. Gelukkig hebben de drie hoofdsponsors aangegeven weer voor een periode van 5 jaar te willen sponsoren! Hier zijn we superblij mee! Ook zijn er afspraken gemaakt met Suiker Unie en gemeente Hoeksche Waard over de toekomst. Het ziet er best goed uit, al zijn er nog wat onzekerheden. Maar we gaan de toekomst met vertrouwen tegemoet. Desondanks blijft de financiële steun van Vrienden en sponsors hard nodig! Je bent Vriend voor een minimum bedrag van € 15,- per jaar, te storten op rekening NL16 ABNA 0441 3948 92 van Hoekschewaards Landschap, met vermelding van 'inzake beheer Kuipersveer'. Bedankt voor jullie steun en zegt het voort!

